Pohjois-Savon hyvinvointialue

Työturvallisuuden johtaminen turvallisen työpäivän takaajana

Turvallisesti töissä
Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Kirsi Rintala
Toimihenkilöiden työsuojeluvaltuutettu
Pohjois-Savon hyvinvointialue
28.04.2026

Työväkivallan hallinnan malli – yhteinen matka turvallisuuteen

- Työväkivallan ehkäisy, tunnistaminen ja jälkihoito muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja ovat toisiaan tukevia ja tärkeitä osa-alueita yhteisessä työsuojelu- ja turvallisuuskulttuurissa.
- Tavoitteena on, että toimintamalli vahvistuu arjen johtamisessa, yhteistyössä ja koulutuksessa ja se on vahvana osana hyvinvointialueemme yhteistä vastuuta.
- Turvallisuustyössä olemme matkalla, tärkeintä on, että suunta on selvä ja kuljemme matkaa yhdessä, eri toimialojen ja toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Turvallinen työpäivä on ennakointia, tunnistamista ja välittämistä.

Väkivalta ei kuulu työhön

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Väkivallan uhkaan on tärkeää varautua suunnitelmallisesti ja ennakoiden, vahvistamalla koko henkilöstön osaamista, että työpaikan rakenteellisia, sekä toiminnallisia valmiuksia.

Tärkeintä on luoda työpaikalle kulttuuri, jossa väkivallan uhkaa ei vähätellä, ja jossa tilanteista voidaan puhua avoimesti, ilman syyllistämisen pelkoa.

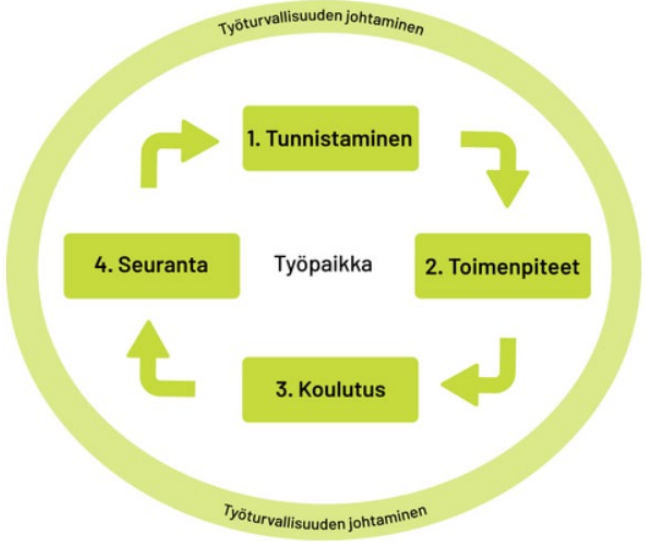

Kuva: Työväkivallan hallinta - Työturvallisuuskeskus

Väkivaltatilanteiden vaikutukset on tärkeää huomioida pitkäjänteisesti, ne voivat kuormittaa työntekijöitä ja työyhteisöjä pitkään tapahtuneen jälkeen. Työpaikoilla tarvitaan **selkeästi määritellyt toimintamallit** sekä **työnantajan tuki** kaikissa vaiheissa:
ennaltaehkäisyssä, akuutissa toiminnassa ja jälkihoidossa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Työpaikkaväkivalta

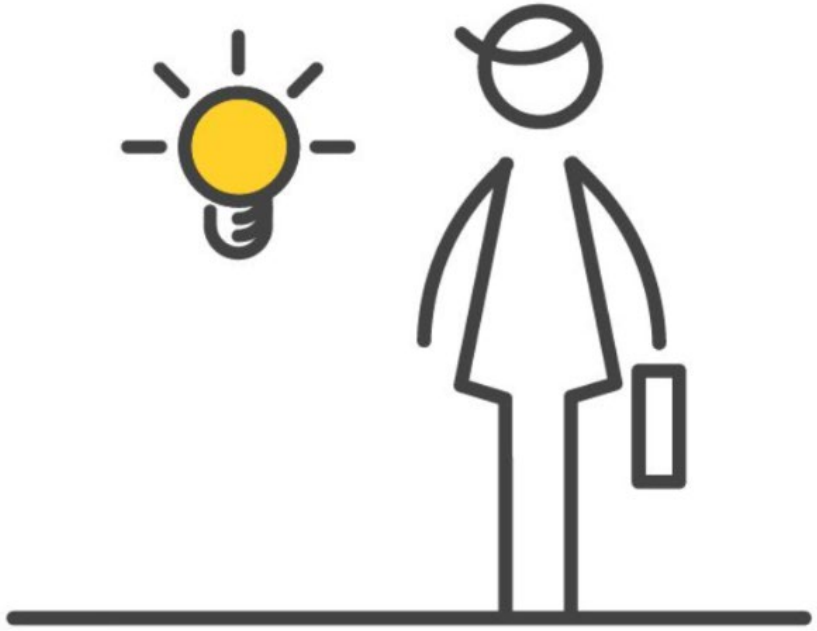

”Työpaikkaväkivallalla tarkoitetaan tapahtumia, joissa henkilöitä loukataan sanallisesti, uhataan tai pahoinpidellään heidän työhönsä liittyvissä oloissa, ja jotka suoraan tai epäsuorasti vaarantavat heidän turvallisuutensa, hyvinvointinsa tai terveytensä.”

Tilanne tunnistetaan, mutta ilmiötä ei aina osata nimetä työpaikkaväkivallaksi.

Nykytila ja havainnot

- Työväkivallan riski on monelle meistä arkea, tunnistettavasti läsnä lähes kaikilla toimialoilla, ja mikä huolestuttavaa – se on lisääntymässä.
- Meillä on rakennettu yhteistä toimintamallia ja sitä viedään eteenpäin. Osassa yksiköitä se näkyy jo tekemisessä, toisaalla sitä vasta opetellaan ottamaan osaksi arkea.
- Työturvallisuusilmoituksia tehdään ja niitä käsitellään, mutta käytännöissä on vielä vaihtelua. Se näkyy esimerkiksi siinä, miten asioita käsitellään, miten tieto ja palaute kulkevat sekä miten tilanteista opitaan.
- Mikä meitä haastaa? Aikako?
- Kiire ei ole kenenkään etu ja siksi turvallisuudelle on tehtävä tilaa.

Arjessa tärkeät asiat kilpailevat keskenään – siksi turvallisuus tarvitsee tietoista paikkaa.

Tarvitsemme yhteiset rakenteet ja tilaa keskustelulle – ei ainoastaan raportointia, vaan oppimista, oivalluksia, reflektointia ja yhdessä tekemistä.

Ennakoiva toiminta ja harjoittelu

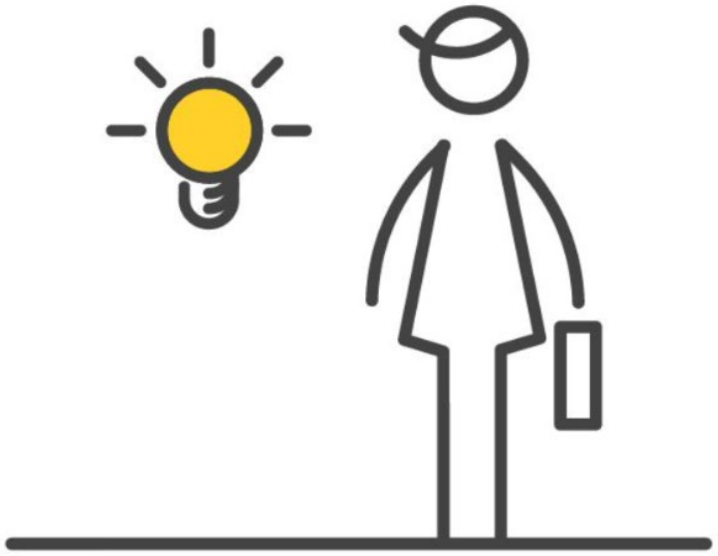

- Riskienarvioinnit, työpaikkaselvitykset ja työturvallisuusilmoitukset luovat perustan väkivallan ehkäisylle.
- Ennakoiva työsuojelu ja turvallisuus näkyy käytännössä pieninä, merkityksellisinä tekoina:
  - > harjoitteluina, avoimina keskusteluina, läheltä piti-tilanneilmoituksina, havaintoina, turvallisuuskävelyinä, turvalaitteiden käyttönä ja tilanteiden ennakointina.
- Ennakoiva työ on osaamisen ylläpitämistä: koulutuksia, kertauksia ja harjoittelua sekä arjen työtä tukevia rakenteita, kuten yhteisiä tarkistuslistoja.
- Perehdytys ja koulutus eivät ole yksittäisiä hetkiä, vaan jatkuvaa tekemistä. Harjoittelu puolestaan tuo varmuutta – sekä työntekijälle että esihenkilölle.
- Ennakointia on hyvä harjoitella yhdessä. Ilman sitä hyvätkään mallit eivät siirry osaksi arkea.

> Aina, kun mietit, pitäisikö tehdä ilmoitus – tee se!
> Läheltä piti -ilmoitus on ennakointia ja turvaa kaikille.

Vastuut ja yhteistyö

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Turvallisuus on yhteinen vastuu

- **Työnantaja:** velvollinen arvioimaan riskit, varmistamaan koulutuksen, ohjeet ja turvalliset työtilat
- **Esihenkilöt:** vastaavat ohjauksesta, seurannasta ja siitä, että ohjeet näkyvät arjessa
- **Työntekijät:** osallistuvat, tekevät havaintoja ja toimivat yhteisten ohjeiden mukaisesti
- **Työsuojelu ja työterveys:** tukevat arviointia ja auttavat jälkihoidossa
- **LVV ja viranomaiset:** ohjaavat ja valvovat kokonaisuuden lainmukaisuutta
- **Yhteistyö- ja työsuojeluryhmät:** varmistavat tiedonkulun ja arvioivat, miten toimintamalli toimii eri toimialoilla
  - Tärkeää, että organisaatiossa on toimiva omavalvonta sekä sisäinen tarkastus

> Kun tieto kulkee, reagointi nopeutuu ja vastuuta kannetaan yhdessä.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Kehittäminen ja innovaatiot

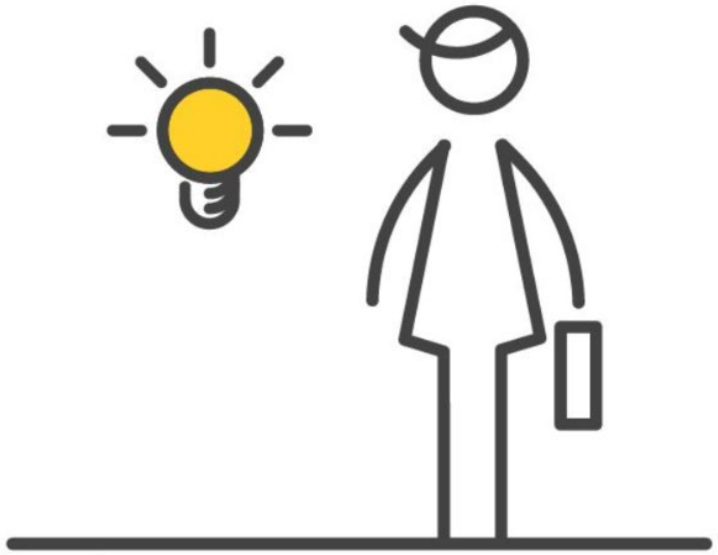

Uusia tapoja vahvistaa turvallisuutta

- Toimialakohtaiset tarpeet huomioitava koulutuksissa ja harjoituksissa
- Simulaatiot, yhteiset case-harjoitukset ja verkko-oppiminen mahdollistavat laajemman osallistumisen (Uutena YTA-alueen koulutus: Turvallisen työympäristön johtaminen - esihenkilöille tarkoitettu uhka- ja väkivaltatilanteiden (UVT)- prosessin hallintakoulutus
- Ohjeet ja oppaat päivitettävä yksiköiden omista havainnoista käsin, ei vain keskitetysti
- Yhteistyö eri toimialojen välillä luo ymmärrystä ja uusia ratkaisuja
- Hyödynnetään myös digitaalisia ratkaisuja (turvahälyttimet, mobiilituki, palaute- ja seurantatyökalut)

Turvallisuuskulttuuri elää ajassa – täydentävää näkökulmaa turvalliseen työhön!

Arviointi ja jatkuva parantaminen

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Oppiminen tekee turvallisuudesta elävän

- Arviointi ei ole raportti, se on väline käytännön kehittämiseen
- Jokainen väkivaltatilanne ja läheltä piti -tapaus antaa oppia, joka tulee käsitellä avoimesti
- Organisaatiossa myös vakavan vaaratapahtuman tutkinta työryhmä (johtaa asiakas- ja potilasturvallisuusasiantuntija)
- Työsuojelun vuosikello tukee arviointia
- Tuloksia tulee käsitellä yhteistyö- ja työsuojeluryhmissä
- Seuranta on oltava jatkuvaa: mitä olemme jo muuttaneet, mitä vielä puuttuu?

Turvallisuustyö ei ole ehkä milloinkaan valmis, on hyvä muistaa, että se elää organisaation rytmissä ja muutoksissa.

Pohjois-Savon hyvinvointialue

Turvallisuus tehdään yhteistyössä!

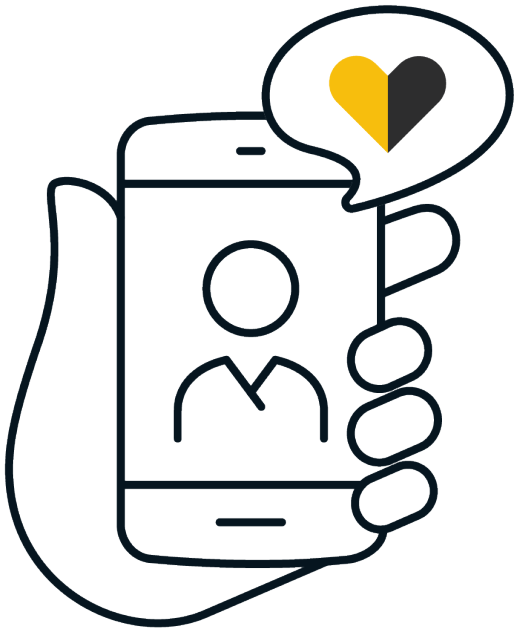

- Jokaisella työntekijällä on oikeus turvalliseen työympäristöön ja velvollisuus tuoda esiin havaitsemansa epäkohdat ja uhkatilanteet.
- Työnantajan huolehtimisvelvoite toteutuu rakenteiden kautta, jotka tukevat turvallisuutta kaikissa vaiheissa.

Turvallisuus rakentuu kokonaisuuksista:

- **Tunnistaminen:** havainnointi ja selkeät ohjeet
- **Toimenpiteet:** koulutus ja reagointi
- **Seuranta:** toimivat käytännöt ja jatkuva oppiminen
- **Johtaminen:** esihenkilöiden tuki, osaaminen ja esimerkki

Turvallisuus ei synny yksittäisistä teoista.
Se rakennetaan yhteistyössä – tunnistamalla, toimimalla, seuraamalla ja johtamalla.
Suunnitelmallisesti. Yhdessä.

SEIS VÄKIVALLALLE TYÖSSÄ – TUNNISTA & TOIMI

Pohjois-Savon hyvinvointialue

- **Opasta** yleisohjeisiin ja laadi työpaikan omat selkeät sekä yksinkertaiset menettelytapaohjeet
- **Perehdytä** henkilöstö ohjeisiin ja opasta toimimaan, sekä ennaltaehkäisevästi, että uhkatilanteissa
- **Valvo**, että annettuja ohjeita noudatetaan
- **Varmista**, että perehdytys ja osaaminen on riittävää
- **Järjestä** työympäristö turvalliseksi. Huomioi hälytyslaitteet, avun saanti, kalusteiden ja laitteiden sijoittelu, näkyvyys ja poistumistiet
- **Testaa ja harjoittele**
- **Huolehdi**, ettei työtä tehdä yksin, jos väkivallan uhka on ilmeinen
- Järjestä **heti purku** ja **jälkipuinti** väkivalta- ja uhkatilanteiden kokeneille

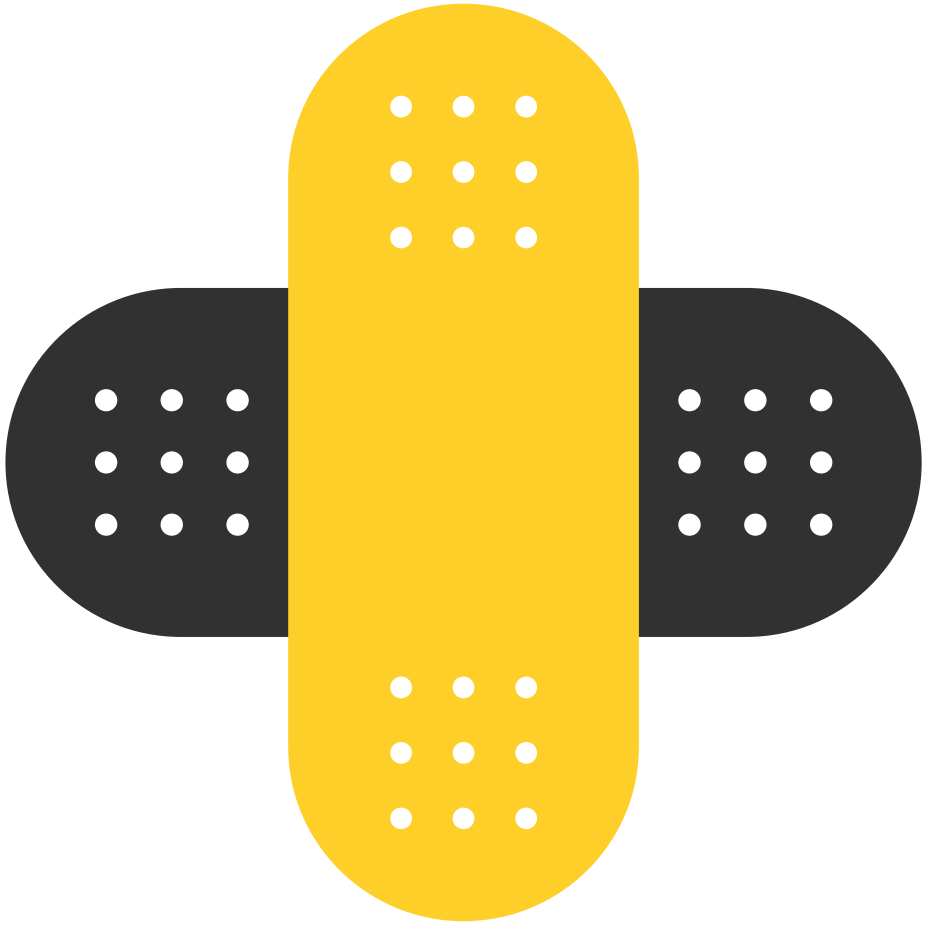

Muokattu: Kuva ja ajatus Maaret Kallio – 19.3.2026 Toivoa ja voimaa arkeen-kiertue